

סיכום חייה מלכה רוזנטל

מלכה רוזנטל נולדה ב-1934, בסטניסלבוב, פולין. היא הייתה בת בכורה למשפחה אמידה ומשכילה..

לאחר פוגרום קשה של המקומיים ביהודי העיירה משפחתה והיא נסעה לסטניסלבוב, שנכבשה כבר על ידי הגרמנים. בינתיים ילדה אמה את אחיה הקטן קופל"ה. ב-1942 הוכנסו היהודים לגטו. האב המשיך בעיסוקו כסוחר עורות עבור הגרמנים, והאם עבדה כמתורגמנית. הצפיפות בגטו הייתה איומה. בדירה הצטופפו 15 ילדים בנוסף למבוגרים רבים. אמה של מלכה הביאה לבית ילדה הונגרית יתומה, שמה טובה'לה. היא התגוררה עמם והייתה עוזרת למלכה לטפל באחיה התינוק. באחת האקציות ירדה טובה'לה לרחוב כשבזרועותיה האח קופל"ה כי שמעה שמחלקים גזר. מלכה שמעה פתאום צעקות: "גרמנים! גרמנים!". כשנסתיימה האקציה, מצאה מלכה ברחוב את גופתו של אחיה כשראשו מרוטש..

דניסה, המטפלת הפולנייה של מלכה, הוציאה בחשאי את מלכה ואמה מן הגטו, למקום ליד לבוב. פרופסור אחד, שהיה בעבר מורה של אמה, השיג לאם ניירות מזויפים ועבודה כמורה בתיכון. בעקבות איום ההלשנה נאלץ הפרופסור לגרשן מביתו ומלכה ואמה נסעו ברכבת לאחד הכפרים באזור אוטיניה. אחד הנוסעים זהה את האם ואיים להסגין. בתוך המהומה הגדולה תפס אוקראיני את הפיקוד והודיע להמון המשולהב שהוא ייקח את השתיים למטה הגסטפו. הוא הוריד אותן מן הרכבת באלימות. עם התרחקות הרכבת הסתבר שהוא למעשה החליט להצילן. האוקראיני הוביל אותן למקום המסתור של האב, אצל משפחת קרוק, שומר היער. הם התחבאו באסם. יום אחד הגיע גרמני לאסם וגלה את אמה של מלכה. מבעד לחריץ בין ערימות הקש, ראו מלכה ואביה את הגרמני חוקר אותה היכן בני משפחתה. היא טענה שהם ברחו ליער. הגרמני הוציא אקדח וירה בה. בלילה יצאו מלכה ואביה אל היער. הם הסתובבו ביער כחודשיים כשהם ניזונים מפירות יער ופטירות. עם בוא החורף הכל קפא. הם החלו לנדוד בין בתי איכרים שהיו מוכנים להחביא אותם, בדרך כלל ללילה אחד. בוקר אחד, מלכה התעוררה וראתה כי אביה נעלם.

מלכה עברה להסתתר בבית משפחת קוט, סנדלר שעבד אצל סבה. מר קוט חש שמסוכן מדי לשכן את מלכה בבית, וחרף עבודה בור. בבור הוא הציב חבית עם פתח, מלא אותה בקש, הכניס לשם שתי שמיכות ובובת סמרטוטים ושכן שם את מלכה. היא שהתה בחבית כשנה וחצי. באפריל 1944 הוצאה מלכה מן החבית ללא יכולת להפעיל את גפיה. לאחר השחרור, מלכה התאחדה עם אביה שנישא בינתיים בשנית, ונדדה עמם ברחבי אירופה. בשלב מסוים היא החליטה לעלות לארץ ישראל.

היא עלתה לארץ בפברואר 1948 - כמעפילה באניית המעפילים אקסודוס. מלכה שרתה בצבא כ-12 שנה כראש מדור תנועת ציוד בחיל החימוש. במקביל הכירה את בעלה דב. הם נישאו ונולדו להם 2 בנות.

מלכה נפטרה לפני שנתיים לאחר שהדליקה אחת משש המשואות בעצרת הפתיחה הממלכתית ביד ושם לציון יום הזיכרון לשואה ולגבורה.

ביבליוגרפיה:

<https://www.yadvashem.org/he/remembrance/archive/torchlighters/rosental.html>

רפלקציה:

בפרויקט "זיכרון מתחדש" היינו צריכים להעמיק בנושא השואה ונתקלנו בעדויות רבות דרך יד ושם. הכנו תסריטים, פגישות בזום ולבסוף צילמנו והפקנו סרטון המבוסס על עדות. בתחילת הפרויקט היינו צריכים לבחור עדות שאנחנו מתחברים אליה ואנחנו בחרנו בעדותה של מלכה רוזנטל. לאחר מכן ערכנו מצגת על רעיון הסרטון והצגנו בזום מול אחראי הפרויקט. קיימנו כמה מפגשי הדרכה בזום, לאחר מכן התחלנו תכנון הפקת הסרטון וארגון האביזרים. ואז הגיע החלק המעשי, שבו נהנינו הכי הרבה מהפרויקט. הצילומים לקחו יום שלם, במהלך היום הייתה אווירה מאוד מקצועית הביאו מאפרות, מפיק וממש כל הכיתה לקחה את היום הזה ברצינות רבה. בבוקר אספנו את האביזרים מהספרייה וכל קבוצה הלכה למקום הצילום המתוכנן שלה לפי הלוח שסידרנו לפני. לבסוף הגענו לשלב העריכה, שלב זה היה ארוך. היינו צריכים להיות סבלנים ולתקן דברים שהתבקשו מהאחראים, ולפעמים היה קשה ליישם אותם.

לסיכום הייתה חוויה מעצימה, מגבשת ומעשירה. חוויה שלא כולם זוכים לחוות ואנחנו בהחלט שמחים שלקחנו בה חלק.